

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему: «Механізми формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту в Україні» здобувача ступеня доктора філософії

Камінської Валентини Валентинівни

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

Публічна презентація проведена на кафедрі публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

3 жовтня 2023 року, протокол № 18

1. Актуальність теми дослідження. Боротьба за українську державність демонструє світу консолідацію державотворчих чинників у всіх сферах суспільного життя, прикладом чого є фізична культура, спорт та військово-фізична підготовка. Потреба осмислення національних особливостей системоутворюючих чинників у цій сфері актуалізує наукові розвідки з точки зору публічного управління та адміністрування фізкультури і спорту як окремого напрямку розвитку.

Розвиток механізмів державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні, як і інших галузей, пройшов значну кількість етапів, що були обумовлені зміною суспільно-економічних формацій і етапів української державності зокрема. Насамперед, потрібно зазначити, що найбільш характерними етапами розвитку напрямів побудови правових засад публічного управління та адміністрування у сфері фізичної культури і спорту є етапи українського національного державотворення. Формування української державності та її управлінських інституцій набуло свого найбільш довершеного стану у часи Київської Русі, коли динамічна політика потребувала системності, що охоплювало всі сфери суспільних відносин і мало своє вираження у сфері державної спортивної політики. Зазначені та інші специфічні аспекти розвитку державної політики у сфері фізичної культури і спорту є актуальними з точки зору пошуку сучасної моделі консолідації системоутворюючих чинників у публічному управлінні та адмініструванні з урахуванням подолання дезінтеграційних процесів та інших викликів сучасного державотворення.

Дослідження доводять, що наявність достатньо неконкурентних спортивних досягнень українських спортсменів обумовлені розбалансованою державною політикою у сфері фізичної культури і спорту. Така розбалансованість характеризується спорадичністю фінансування, низьким рівнем державно-приватного партнерства та іншими чинниками. У таких умовах актуальності набуває дослідження перспективних напрямів удосконалення механізмів формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні з урахуванням міжнародного і зарубіжного досвіду.

Формування і реалізація державної політики у будь-якій сфері неодмінно базується на організаційно-правовій основі, що визначає її основні напрями і

механізми. З урахуванням об'єктивно існуючого стану фізичної культури і спорту у контексті глобалізації, організаційно-правові основи державної політики пов'язані з міжнародним впливом. Організаційно-правові основи та функціональний баланс формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту охоплюють достатньо складний нормативно-правовий блок, що складається з міжнародного законодавства, національних законодавчих і підзаконних актів права, а також актів органів місцевого самоврядування. На міжнародному рівні формується політика держави щодо фізичної культури та спорту, визначаються стратегічні цілі та завдання її розвитку у контексті підвищення спортивної конкурентоздатності у контексті світових тенденцій та євроінтеграційної політики зокрема.

Аналіз значної кількості публікацій, дотичних до теми дослідження є актуальним джерелом для пошуку напрямів удосконалення державного управління у сфері фізичної культури і спорту. Потрібно підкреслити також наявний практичний досвід удосконалення досліджуваних механізмів на прикладі зарубіжних держав. У зв'язку з цим, актуальності набула можливість перспектив імплементації цього досвіду у систему формування і реалізації державної фізкультурно-спортивної політики.

Впродовж дослідження наукових підходів встановлено, що особливостями вдосконалення механізмів формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні займаються як українські, так і зарубіжні дослідники і науковці.

Дослідження особливостей функціонування механізмів державно-приватного партнерства у реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні перебуває у фокусі уваги не багатьох вчених. Потрібно виокремити дві групи науковців, що тримають у фокусі уваги механізми цього управлінського феномену, зокрема у роботах дослідників зі сфери публічного управління та адміністрування і адміністративного права відображені різноманітні моделі функціонування державно-приватного партнерства.

Серед українських вчених значний внесок у розвиток багатьох аспектів публічно-управлінських процесів щодо формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту у різні періоди здійснили: М.П. Акімова, А.М. Апаров, В.А. Базенко, С.М. Балабан, Ю.Д. Батан, Н.В. Бачинська, В.Є. Білогур, А. Близнюк, С. Бубка, С.А. Вавренюк, І.М. Ващенко, В.А. Вербицький, Н.І. Галунець, І.Л. Гасюк, О. Гацуля, О. Гонтарук, Д. Губенко, В.М. Гузарь, А.С. Гук, Н. Деделюк, Н.Ю. Довгань, С.М. Домбровська, З.П. Дубінська, М.В. Дутчак, О.О. Євсєєва, О.М. Жданова, М.А. Журба, М.С. Калина, А.Д. Козленко, В.Г. Кононович, Н. Коніщева, А.А. Корнійчук, К.В. Кудлата, Я.І. Кулик, А.О. Кухтій, С.В. Ліщук, Л.О. Мазур, В. Макашов, Т.Н. Мальцева, О.А. Моргунов, В. Мужичок, І. Наставний, С.В. Нікітенко, Ю. Павленко, А.Я. Палюх, Н.Є. Пангелова, В.М. Парахонько, Р.В. Підлетьчук, В. Платонов, К.Р. Плотнікова, Є.Н. Приступа, У. Проценко, Г.М. Путятіна, Ю.М. Рєпкіна, А. Рибніцький, І.Є. Рибчич, Л.В. Романенко, О.Ю. Савіна, Р.Р. Сіренко, М.С. Солопчук, Я.В. Тимчак, М.А. Тихонова, І.Я. Ткачук, В. Третяк, Ю.І. Тумак, С.М. Цимбалюк, В.М. Черба,

Л.Я. Чеховська, О.І. Чокля, І.В. Шевчук, О.Р. Шевчук, І.П. Яковлев, Н.Г. Ярова та інші науковці.

Пошук державно-управлінських механізмів активізації розвитку фізичної культури та спорту у роботах зазначених авторів здійснено на міждисциплінарному рівні, що надало можливість збагатити теоретико-методологічний інструментарій і більш широко та концептуально обґрунтувати напрями вдосконалення державної політики у вказаній сфері загалом.

Зарубіжні дослідники також зосереджували фокус дослідницької уваги на проблемах реалізації управлінських моделей формування та здійснення державної політики у сфері фізичної культури і спорту. Особливо необхідно відзначити різнопредметність досліджень, які висвітлюють проблеми державно-управлінських процесів у сфері фізичної культури і спорту в різних країнах. Водночас, треба наголосити, що значна чисельність зарубіжних вчених приділила увагу цим питанням в рамках власних національних систем. Доцільно констатувати, що сучасні наукові напрацювання, спрямовані на висвітлення позицій вчених у сфері досліджуваної проблематики, характеризуються фрагментарністю підходів, що не дозволяє комплексно осмислити такий складний державно-управлінський феномен та здійснити спробу адаптувати окремі підходи до українських реалій.

Варто зазначити, що недостатньо дослідженими залишаються особливості державно-приватного партнерства у вказаній галузі суспільних відносин, напрями удосконалення галузевого законодавства, деконцентрації владно-розпорядчих повноважень центральних органів виконавчої влади, а також адаптації загальних засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту до умов євроінтеграції загалом. Разом з цим, потрібен пошук нових підходів до системи формування і реалізації державної політики у фізкультурно-спортивній сфері, що і стало підґрунтям до вибору теми, постановки мети і завдань дисертаційного дослідження.

Таким чином, зважаючи на потребу осмислення національних особливостей системоутворюючих чинників у сфері фізичної культури та спорту і актуальність наукових розвідок з точки зору публічного управління та адміністрування фізкультури і спорту як окремого напрямку розвитку, а також недостатню теоретичну розробленість проблеми та її практичне значення, темою дисертаційного дослідження обрано: *«Механізми формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту в Україні»*.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Обраний напрям дослідження узгоджується з положеннями Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (прийнята Верховною Радою України 18.03.2004 р. № 161639-IV), Стратегією розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089.

Тема дисертаційного дослідження пов'язана із реалізацією заходів з розвитку фізичної культури та спорту як одного з пріоритетів Програми економічного і соціального розвитку Вінницької області на 2022 р., затвердженої рішенням Вінницької обласної ради № 287 від 24 грудня 2021 р., а також із напрямом розвитку регіональної інфраструктури фізичної культури і

спорту вищих досягнень Програми «Регіон сталого гуманітарного розвитку», спрямованої на виконання Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 р., у межах яких автором розроблено та обґрунтовано пропозиції з оптимізації взаємодії органів публічної влади та громадських організацій спортивного спрямування на засадах державно-приватного партнерства з урахуванням досвіду європейських держав.

Тема дисертації затверджена Вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Механізми формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні» (протокол № 5 від 20.11.2019 р.) та виконана в рамках науково-дослідної теми кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного університету імені Михайла Коцюбинського «Теоретико-методологічні та практичні аспекти публічного управління суспільними процесами в Україні» (номер державної реєстрації 0122U000282), у рамках якої автором обґрунтовано теоретичні положення щодо вдосконалення механізмів формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту з урахуванням досвіду зарубіжних держав.

3. Наукова новизна результатів дослідження визначається насамперед тим, що дисертація є одним з небагатьох системних і комплексних досліджень теоретичних і практичних проблем удосконалення механізмів формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні, що надало можливість сформулювати напрями удосконалення чинного законодавства у сфері державної фізкультурно-спортивної політики з урахуванням зарубіжного досвіду та умов євроінтеграційного вектору української зовнішньої політики.

Основні результати дисертації, які мають елементи новизни, полягають у такому:

уперше:

- обґрунтовано конкретні напрями вдосконалення норм спеціального законодавства, зокрема сформульовано положення, які спрямовані на внесення змін і доповнень щодо запровадження управлінського механізму: забезпечення примирних процедур, що пропонується реалізувати шляхом створення органу примирних процедур при Міністерстві молоді та спорту України – Колегії з примирних процедур у статусі дорадчого органу;

- запропоновано напрями розвитку механізмів державно-приватного партнерства у реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні шляхом удосконалення організаційно-правового комплексу регулювання у частині консолідації регуляторних положень Закону України «Про фізичну культуру і спорт» і Закону України «Про державно-приватне партнерство» та за посилення спільної відповідальності влади і приватних партнерів;

удосконалено:

- підходи щодо застосування проектного управління на основі програмного цілепокладання у рамках оптимізації державно-приватного партнерства в формуванні механізмів державного управління у сфері фізичної культури і спорту;

- науково-теоретичні положення організаційно-правових особливостей реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні, що дозволило виділити три її рівні: міжнародний, національний, місцевий;

дістали подальшого розвитку:

- термінологічні основи дослідження, зокрема здійснено уточнення та авторське визначення поняття сутності і змісту публічного управління та адміністрування сфери фізичної культури і спорту як окремого виду державної політики, яку формують і реалізують уповноважені органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

- концептуальні підходи щодо особливостей поєднання методів наукового пізнання різноманітних сфер у дослідженні механізмів державного управління на прикладі фізкультурно-спортивної сфери;

- історико-управлінські знання про розвиток державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні, які сформовані на основі проведеного дослідження генези та сучасного стану предмету дослідження, що уможливило здійснення подальшої періодизації її розвитку з виокремленням шести етапів і характеристики кожного з них.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що у дисертації запропоновані напрями вдосконалення механізмів формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні. Сформульовані у дослідженні теоретичні положення та конкретні пропозиції й рекомендації використовуються та можуть бути використані в:

- *організаційно-управлінському процесі* – для розроблення змін і доповнень у відповідні нормативно-правові акти щодо оптимізації структури та функцій державних органів управління фізичною культурою і спортом, посилення взаємодії органів публічної влади у цій сфері з урахуванням міжнародного досвіду та інтенсифікації євроінтеграційних процесів;

- *адміністративній діяльності* – для підвищення ефективності роботи з метою виявлення та вирішення проблем публічного адміністрування, пов'язаних із регулюванням суспільних відносин у сфері фізичної культури і спорту в Україні в умовах євроінтеграційних процесів;

- *освітньому процесі* – для викладання та методичного забезпечення навчальних дисциплін з метою оптимізації підготовки здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

- *громадській діяльності у сфері фізичної культури та спорту* – для посилення державно-приватного партнерства, оптимізації взаємодії органів публічної влади та громадських організацій спортивного спрямування в Україні в умовах євроінтеграційних процесів.

5. Використання результатів роботи. Результати дослідження впроваджено в систему професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі публічного управління та адміністрування та у роботу органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що здійснюють регулювання фізичної культури та спорту. Зокрема результати дисертаційного дослідження були впроваджені:

- Комітеті по фізичній культурі та спорту Вінницької міської ради;
- Вінницьким державним педагогічним університетом імені Михайла Коцюбинського;

- Громадською організацією «Вінницька обласна федерація лижного спорту».

6. Особиста участь автора. Основні результати дисертаційної роботи, висновки та пропозиції, які становлять наукову новизну дисертації, авторкою були розроблені самостійно. З метою обґрунтування певних висновків використовувалися праці інших дослідників, на які зроблено посилання.

Підсумки дисертаційної роботи, узагальнення та висновки дисертантка оприлюднила на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Серед них: XI конференція студентів та молодих учених за міжнародною участю «Становлення публічного адміністрування в Україні» (м. Дніпропетровськ, 2020 р.); XXI міжнародний науковий конгрес «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» (м. Харків, 21 квітня 2021 р.); XV міжнародна науково-практична конференція «Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути» (м. Київ, 29 квітня 2021 р.); міжнародна науково-практична конференція «Напрями вдосконалення механізмів державного управління в умовах сучасних реформаційних процесів» (м. Запоріжжя, 24-25 грудня 2021 р.); Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference «Recent Trends in Science» (Dnipro, Ukraine, May 5-6, 2022); міжнародна мультидисциплінарна наукова інтернет-конференція «Світ наукових досліджень» (м. Тернопіль, Україна – м. Переворськ, Польща; 29-30 вересня 2022 р.); II Всеукраїнська науково-практична конференція «Політичні, правові та організаційні проблеми діяльності органів публічної влади та публічних службовців у воєнний та повоєнний періоди (до Дня державної служби)» (м. Вінниця, 23 червня 2023).

Дисертаційна робота виконана на кафедрі публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. *Науковий керівник* – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського *Лазор Олег Ярославович*.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, встановлено, що дисертаційна робота Камінської Валентини Валентинівни є результатом самостійних досліджень, не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

7. Перелік публікацій за темою дисертації. Основні положення та висновки дисертації викладено в 11 наукових працях, зокрема у 4 статтях, що опубліковані у фахових виданнях України, наукових періодичних вітчизняних виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних (у тому числі 1 – у наукових періодичних виданнях інших держав), у 7 тезах доповідей на конференціях.

8. Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації.

Статті у фахових виданнях

1. Камінська В.В. Системоутворюючі чинники і формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту в часи Київської Русі. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2021, № 4. С. 47-53. DOI: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2021.4.7> URL : <http://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/article/view/139/126> .

2. Камінська В.В. Міжнародно-правовий механізм формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту: проблеми та перспективи. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022, Т. 33 (72), № 2. С. 37-42. DOI: <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2022.2/07>. URL : http://pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/2_2022/7.pdf.

3. Камінська В.В. Публічно-приватне партнерство у реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні: перспективи вдосконалення. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління*. 2022, № 3 (77). С. 45-51. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2022.3.7> URL : http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/3_2022/7.pdf.

Наукові праці у зарубіжних виданнях

1. Valentyna Kaminska. State policy in the field of physical culture and sport: Ukrainian realities. *Prague. Modern Sciences*, 2021, № 4. С. 47-54.

Наукові праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Камінська В. Сфера фізичної культури та спорту: окремі питання організаційно-правового забезпечення. *Становлення публічного адміністрування в Україні* : матер. XI конф. студентів та молодих учених за міжнар. участю; за заг. ред. О.Б.Кіреєвої. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2020. С. 159 – 162.

2. Камінська В.В. Особливості державного управління у сфері фізичної культури та спорту. *Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє* : зб. тез XXI міжнар. наук. конгресу (м. Харків, 21 квіт. 2021 р.). Харків : ХарPI НАДУ “Магістр”, 2021. С. 105 – 110.

3. Камінська В.В. Публічна політика у сфері фізичної культури і спорту в Україні: програмне забезпечення. *Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути* :зб. наук. пр. : матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 29 квіт. 2021 р.). Київ, 2021. С. 244 – 254.

4. Камінська В.В. Сутнісно-змістовні особливості сфери фізичної культури і спорту як об’єкта публічного управління та адміністрування. *Напрями вдосконалення механізмів державного управління в умовах сучасних реформаційних процесів* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24-25 груд. 2021 р.). Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 5–9.

5. Камінська В.В. Особливості інституціоналізації механізму реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні. *Recent Trends in Science: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference*, May 5-6, 2022. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine. P. 110, 111. URL : <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2022/05/Conference-Proceedings-May-5-6-2022.pdf>.

6. Камінська В.В. Структурно-функціональна оптимізація управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні. *Світ наукових досліджень* :

міжнародна мультидисциплінарна наукова інтернет-конференція (м. Тернопіль, Україна – м. Переворськ, Польща ; 29-30 верес. 2022 р.). ГО "Наукова спільнота"; WSSG w Przeworsku. Тернопіль : ФО-П Шпак В.Б., 2022. С. 226-228. URL : <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/3905/>.

7. Камінська В.В. Механізми формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні: підсумки дослідження. *Політичні, правові та організаційні проблеми діяльності органів публічної влади та публічних службовців у воєнний та повоєнний періоди (до Дня державної служби)* : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. Вінниця : ВДПУ, 2023. С. 366-374.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Камінської В.В. «Механізми формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту в Україні» за науковим рівнем, практичною цінністю, змістом та оформленням відповідає вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а також напрямку досліджень освітньо-наукової програми Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського з спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

Дисертаційну роботу «Механізми формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту в Україні», подану Камінською Валентиною Валентинівною на здобуття ступеня доктора філософії, до захисту.

Головуючий публічної презентації:

Доктор історичних наук, професор

Валерій Кононенко

